www.svoboda-news.com

Published and Distributed under permit (No. 761), authorized by the Act of October 6, 1917, as the act has been put into effect by Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXIX. — Число 241. — Джерзи Сити, Н. Дж., субота, 15. жовтня, 1921.

VOL. XXIX. — No. 241. — Jersey City, N. J., Saturday, October 15, 1921. — THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

КОНФЕРЕНЦІЯ ДЛЯ БЕЗРОБІТТЯ ПОКІНЧЕНА

ВАШИНГТОН, 13. жовтня. — Конференція для безробіття, котра була скликана президентом Гардингом для придумання способів зарадження пануючому безробіттю, покінчила свої засідання нині, не означуючого ніякого дня на друге зібрання.

Перед розвязанням конференції вибрано постійний комітет, що має далі вести організацію проти безробіття по цілому краю і установити субкомітети для будучих рапортів про потребу тимчасових мір та постійних зарад. Постійний комітет має урядувати так довго, як довго буде безробіте. Він має мати право скликати назад повне засідання конференції, як лише се буде уважати за потрібне. Межи підкомітетами, які сей постійний комітет мають завязати, має бути субкомітет для будівельного промислу, для розсліду тимчасових способів для запобіження безробіттю, для постійних способів проти безробіття.

Перед закінченням конференції прийшло кілька разів до острих перепалок межи представниками капіталістів, зібраних в комітеті фабрикантів, які видали спеціяльну заяву і домагалися, щоби конференція згодилася на неї як на свою. Остаточно Гувер заявив, що радпорт комітету фабрикантів буде поміщений в справозданню конференції, але його ніяк не можна уважати за погляд конференції.

НОВЕ РОЗПОРЯДЖЕННЯ В СПРАВІ ІМІГРАЦІЙНОГО ЗАКОНА.

ВАШИНГТОН, 13. жовтня. — Департамент праці подав нині до відома, що студенти з чужих країв, що приходять до американських шкіл в цілях студій, будуть допущені до краю без огляду на трипроцентове ограниження числа іміґрантів іміґраційним законом.

Се розпорядження мало бути видане в наслідок протестів, піднесених кількома американськими університетами.

БОРОТЬБА В ЮНІЇ ЧЕРЕЗ „НЕПРАВНИЙ СТРАЙК".

ПИТСБУРҐ, Канзас, 13. жовтня. — Джан Луис, голова уряду майнерської юнії Юнайтед Майн Веркерс оф Америка, завсія в урядованню цілий уряд однайцятого дистрикту сеї юнії і установив тимчасовий уряд, який має вести справи юнії, поки дистрикт не буде наново переорґанізований. На чолі тимчасового уряду поставлено Джорджа Пека.

Непорозуміннє межи головним зарядом майнерської юнії та урядниками округа сеї юнії вийшло ще на початку страйку, заряджеиого окружним урядом. Начальний уряд юнії станув тоді на становищи, що окружний уряд поломив угоду юнії з властителями копалень і приказав окружним урядникам відкликати страйк. Окружний уряд не захотів послухати межинародного уряду юнії. Сей послідний вніс справу на послідний межинародний конференції імайнерської юнії, що відбувалася недавно в Індіянополис, і ся заявилася за головним урядом. Тимчасом Гават, провідник окружного уряду, був засуджений судом за заряджене страйку без питання так званого промислового суду, і власне недавно почав відсиджувати шістьмісячну кару, на яку його за те засуджено. В час його неприсутности власне начальний уряд юнії розвязав дистриктовий уряд.

Тимчасовий уряд, зараз по своїм установленню, видав приказ до майнерів вертати до роботи. Зложений з уряду заступник Гавата каже, що він не послухає приказу тимчасового уряду, але віднесеться з цілою справою до зборів страйкарів. Число робітників, що стоять в майнерській юнії з того округа, виносить понад дванайцять тисяч. Вони майже усі страйкують, від коли Гават пішов до тюрми. Частина робітників відай верне до роботи, але на всякий случай велике число буде страйкувати далі.

Рівнозасно доносять, що Луиса критикують остро за його розвязанне окружного уряду також другі окружні уряди, а передовсім уряд илинойської юнії, на чолі котрого стоїть головний противник Луиса, Френк Фаринтон.

УРЯД ДУМАЄ БРАТИСЯ НАВІТЬ ДО ТИХ, ЩО ВАРУТЬ ГОРІВКУ ДОМА.

ВАШИНГТОН, 13. жовтня. — Як кажуть на основі вісток, одержаних з уряду прогібіційного комісенера Гейнеса, сей уряд збирається почати по цілому краю кампанію для здержання продажі складових частий та приладів до варення всяких алькоголічних напитків. Мають також звернути увагу на оголошення по газетах, бо така реклямa є виразно заборонена законом Волстеда. У Вашинґтоні урядники уже робили ревізії в кількох склепах, що продають всякі причиндали для виробу горячих напоїв.

Рівночасно уряд думає забратися таки на добре до ріжних „вогких околиць", як приміром до стейту Пенсилвенії, де передусім дуже богато нарушень протибіційного закона. Туди саме вислано учора нового „сухого начальника" для переведення кампанії за „просушенням" стейту.

СТЕНДАРД ОЙЛ КО. ЛАГОДИТЬСЯ ПОМАГАТИ БЕЗРОБІТНИМ.

НЮ ЙОРК, 13. жовтня. — Стендард Ойл Ко. оф Ню Джерзі заявляє, що вона лагодиться видати два міліони долярів на нові будови трох великих рафінерій ропи в стейті Ню Джерзі. Вона каже, що ся робота має на цїли помогти безробітним. На думку компанії, се дасть занятє яким 6 тисячам робітників компанії; серед них тепер яких 10.000 не має роботи.

ЧЕМНІСТЬ НА ПОЧТОВИХ УРЯДАХ.

Генеральний постмастер (міністер почт) Гейз видав недавно розказ своїм урядникам заховуватися чемно супроти людий, що приходять на почту. Тепер почтовий уряд друкує в офіціяльній почтовій газеті вісти про те, як урядники виконують наказ свого начальника та яке враженне се має на „почтових гостий".

Один бизнесмен пише з Ню Йорку, що як йому урядник подякував за купленне марок, він стратив віддих. Коли відзискав його назад, він сказав урядникови, що йому се ще ніколи не трафлялося, на почтовім уряді і що се йому дуже подобалося. Урядник мав заявити, що він сьому дуже рад.

Другий бизнесмен пише зі Саратога Спрінгс, Ню Йорк, що йому дуже подобалося, як почтовий урядник, попросив його сідати, коли йому прийшлося ждати на полагодженне справ других людий. Ще більше подобалося йому, коли він підійшов до віконця, при котрому продають марки, а урядник сказав йому, що йому дуже приємно витати його з поворотом до міста. Старушок сказав урядникови, що він йому ніколи не забуде чемности.

МІСТО ВИКИДАЄ УСІ ЖІНКИ ЗІ ЗАНЯТТЯ.

Місто Гайленд Парк, що лежить коло Дітройт, Мішіґен, постановило викинути з міського заняття усі женщини.

Се уже друге зарядженне в справі женщин на міськім занятю. Недавно лише викинено з міського заняття усі замужні женщини та постановлено на будуче їх ніколи не наймати.

Міська рада каже, що до такої ухвали спонукала її безробітте серед мущин.

20 ТИСЯЧ ЗА НОГУ.

Лава присяжних суддів видала оногді в Ню Йорку засуд на 20 тисяч долярів проти Гайлмана Склямберґа, гуртового купця средств поживи; котрого тягаровий автомобіль наїхав на одного 8-літного хлопчинк Марміне Джібія, що бавився на вулиці, і так йому розторощив ногу, що її треба було амбутувати (обтяти).

БАТЬКОВИ НЕ СТАЛО ІМЕН ДЛЯ ДІТИЙ.

Доносять зі Савани, Джорджія, що вашому Мурнаови, Берґесови на ім., котрий є робітником на Атлантік Ковст Рейлвей, трафила прикра пригода.

Він був вже три рази женатий, і мав від своїх трох жінок 32 дітий. З того живе 26 дітий. Межи дітьми були сім разів близнята і два рази трійняки. Коли йому вродилося послідні близнята, батькови і матери уже не стало імен, і воно зовсім не називали дітий, поки вони не підросли і не підобрали собі імена самі, як прийшлося їм їти до школи. Батько був відмовився шукати імен своїм дітям ерез те, бо він відкрив, що він мав в своїй родині уже три пари того самого імени.

НЕГРАМОТНІСТЬ В СТЕЙТІ НЮ ЙОРКУ.

Вашинґтонське бюро конскрипції (переписи населення, „цензусу") видало статистику про неграмотність серед американського населення.

З сеї статистики виходить, що в стейті Ню Йорк було в 1920. році було 425,022 особи, понад 10 літ віку, що не знали ні читати ні писати. Се значить що неграмотність в сьому стейті виносить понад 5 процент. В місті Ню Йорку беграмотність більша, як на селах. Число безграмотних збільшене там через велике число іміґрантів з країв Европи та Азії, де грамотність не поширена.

ЗЗА КУЛІС ПАРЦЕЛЯЦІЙНИХ СПЕКУЛЯЦІЙ.

Є у Львові на ціна державне польське „Товариство аграрно-осадніче" (вул. Галицька 21), що має концесію на парцеляцію і кольонізацію двірських обшарів у Східній Галичині і Волині. Свою „працю" супроти українських селян „виконує" під омофором держави в сей спосіб, що буцімто продає і Українцеви якийсь охлап, бере від нього гроші, цілими місяцями обертає його кервавицю — а коли польська марка стратила майже цілком вартість, складає квоту марок взяти в січні 1921. в судовий депозит і відбирає землю нашому селянинови, щоби продати в десятеро дороще. До редакції зголосився оноді селянин з золочівського повіту, що продав своє поле, купив в січні 1921. кільканайцять морґів двірського неужитку в згаданому товаристві, заплатив около ½ мілїон амарок — тепер товариство це безкарно викидає селянина на брук з родиною.

НОВИЙ ПОЛЬСЬКИЙ КАБІНЕТ.

Начальник польської держави Пілсудскі затвердив уже новий кабінет. Президентом міністрів є Антін Поніковскі, ректор політехніки у Варшаві. Є він одночасно міністром віроісповідань, публичної освіти, культури і штуки. Теку міністерства внутрішних справ бінув Станислав Довнарович, заграничних Кость Скрімунт, війни ґен. Казимір Сосінковскі, скарбу Болеслав Марковскі, справедливости Бронислав Соболевскі, рільництва й публичних робіт Осип Рачиньскі, промислу й торговлі Генрик Штрасбурґер, залізниць д-р Болеслав Сікорскі, почт і телеґрафів д-р Володимир Стесловіч, праці й суспільної опіки Лука Даровскі, апровізації Ієронім Вичулковскі, б. прусської дільниці д-р Юліян Тишінскі, здоровля д-р В. Ходзько, публичних робіт Гаврило Натурович.

АРЕШТУВАННЯ ПОЛІЦІЇ НАД ЗБУЧЕМ.

В Тарнорудї арештовано кількох поліціянтів, які улекшували контрабандистам перевід через Збруч і навіть транспортували за кордон за гроші польську муницію, та переводили, на цей бік аґітатори, інструктори і провідники цеї праці був поліціянт Гловацкі.

НІМЕЧЧИНА НЕВДОВОЛЕНА ПОДІЛОМ ГОРІШНЬОГО ШЛЕСКА.

БЕРЛІН, 13. червня. — В німецьких урядових кругах панує велике невдоволенє з причини поділу Горішнього Шлеска між Німеччину і Польщу.

Канцлер німецької республіки др. Вірт, запросив кореспондентів американської преси, яким заявив, що поділ Горішнього Шлеска спричинив критичну ситуацію в Німеччині. Сей поділ він назвав великанською несправедливостю. Особливо натякнув він на се, що міста які Ліґа Народів придідила Польщі, є німецькі і вчасі плебісциту голосували за прилукою до Німеччини.

СТРАШНЕ ОБЖАЛУВАННЯ.

Перед місяцем арештовано в Берліні різника Гросмана за жорстоке убійство своєї жінки. Слідство ведене проти нього виказало одначе, що Гросман вбив 15 жінок, а на 60 жінках і малих дівчат довершив жорстоких страшних злочинів. Через кільканайцять літ злочинець допускався одного злочину по другому і все зручно умів затерти сліди за собою. В дома в нього найдено повну бочку попелу, в якій лікарі найшли людські кости дітей і дозрілих осіб, що палив їх мертві члени в печах. Далі найдено в попелі поодинокі частини шнурівок, гребенів, ґузики та инші частини жіночого одіння, а в посудинах решткки кави, змішаної з цінкалією, кілька великих ножів, з котрих один іще був обриваний людською кровю. В кухні Гросмана викрито сліди людського мяса. Найстрашніше одначе се, що Гросман продавав мясо своїх жертв, як телятине і виробляв з него саламі. Кримінальна хроніка в Берліні не памятає такого страшного випадку як Гросмана.

ПРИНЯТТЯ М. САДОВСЬКОГО В УЖГОРОДІ.

Запрошений українськими освітними і театральними товариствами на Підкарпатській Україні, прибув в половині минулого місяця до Ужгороду М. Садовський. Дня 21. серпня відбулася святочне приняття, яке уладив спеціяльно вибраний комітет. В приняттю взяли участь представники всіх українських інституцій та чеської кольонії. Привітні промови виголосив д-р Брашайко, д-р Волошин, Чех інж. Ждімаль, представник селян та инші. На привітні відповів короткою промовою М. Садовський.

ЗАВОРУШЕННЯ В БОСНІ.

Будапештенська аґенція „Лукс" дня 11. вересня доносить: В Босні вибухли великі заворушення. Висаджено у воздух зелїзничу дорогу що спричинило катастрофу військового поїзду. На сербсько боснійській границі ідуть бої. Повстанці розбили цілий сербський баталіон. Один полк війска перейшов на бік повстанців, розстріляши офіцерів. Число повстанців сягає 100.000 осіб, під проводом хорватських офіцерів, які мають звязки з Мадярщиною. Повстанці машерують на Сараєво.

ПЕРЕД КОНФЕРЕНЦІЄЮ В СПРАВІ ОБМЕЖЕННЯ ЗОРУЖЕНЬ У ВАШИНҐТОНІ

ЗАПОВІДАЮТЬ, ЩО ПРИЇДЕ БРИТІЙСЬКИЙ ПРЕМІЄР ЛЛОЙД ДЖОРДЖ.

ЛОНДОН, 13. жовтня. — Британський премієр Ллойд Джордж приготовляється до виїзду до Вашинґтону на конференцію в справі обмеження зоружень і питань Далекого Сходу. Сподівають, що він буде на отвореню конференції, оскільки не буде яких несподіваних перепон.

Більшість британської делеґації має виїхати 5. падолиста, одначе в інтересованих кругах бояться, чи так пізний реченець не спричинив би, що делеґація не приїхала би впору.

Британський адмірал Беґті вибирається до Америки на канвенцію Американської Леґії, яка відбудеться в Кензас Сити. Він буде тех рівно як і французький маршал Фош на отвореню вашинґтонської конференції, але не в урядовому характері.

ФРАНЦУСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ ДО ВАШИНҐТОНУ ПІД ПРОВОДОМ ПРЕМІЄРА БРІЯНДА.

ПАРИЖ, 13. жовтня. — Міністерський кабінет нині урядово назначив повну лісту французької делеґації на конференцію у Вашинґтоні у справі обмеження зоружень і питань про Далекий Схід.

Французька делеґація поїде до Америки під проводом премієра Арістіда Бріянда. Рене Вівіяні буде його товаришем, а прозими членами делеґації будуть: сенатор Альбер Сарро і французький амбасадор у Вашинґтоні Жіль Жіраи.

Перед виїздом до Америки французька делеґація буде на приняттю у маршала Фоша, яке він уладжує в честь американського амбасадора в Парижі, Майрона Т. Геррика.

ІТАЛІЙСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ ВИЇЗДИТЬ ДО АМЕРИКИ 24. С. М.

РИМ, столиця Італії, 13. жовтня. — Дневник „Джорнале д'Італія" заповідає, що італійська делеґація на конференцію в справі обмеження зоружень у Вашинґтоні вибирається в дорогу 24. с. м.

Дневник „Трібуна" і „Джорнале д'Італія" звернулись до американського амбасадора в Римі, Ричарда Вошборна Чайлда, питаючись про його гадку у справі заповідженої вашинґтонської конференції.

Він відповів так:

„Конференція вийшла з серця американського народу. Її успіхи залежать безумовно від того, скільки виявлять другі держави і народи співділання для сеї справи. Я говорю про моральне, збірне і стихійне співділанне, що дозріє в умі і в настрою".

КИТАЙСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ ПРИПИНЮЄ ВИЇЗД ДО ВАШИНҐТОНУ.

ПЕКІН, столиця Китаю (Хін), 13. жовтня. — Спершу укладано, що китайський міністер закордонних справ, др. Ен, котрий є головою китайської делеґації до Вашинґтону, має виїхати до Америки 14. с. м. кораблем „Царица Росії", одначе він мусить задержатись задля переговорів з представниками Японії, портуґалії і Росії, які тут відбуваються.

Др. Ен сподівається зловити ще другий пароплав за кілька днів, а др. Чоу Цу-Чі, головний правний дорадник китайської делеґації, вже виїхав до Америки учера.

ВЕЛИКА ДЕМОНСТРАЦІЯ БЕЗРОБІТНИХ В ЛОНДОНІ.

ЛОНДОН, 13. жовтня. — Сьогодня зібралось тут около 20.000 безробітних над рікою Теймс, прямуючи в сторону Даунінґ стрит, де є бюро премієра, і Трафалгар сквер, де найбільший бизнесовий рух. Поліція не допустила походу в ті сторони і він звернувся під проводом поліції до Гайд Парку. Поліція пильнувала походу, поки він спокійно не розійшовся.

Між зібраними безробітними були і добре одіті та добре виглядаючі люди, але переважна їх сила виглядала бідно і згноблено.

Демонстрація тривала від пополудня до вечера. В цілій демонстрації було лиш кілька покалічень.

До премієра Ллойда Джорджа поліція допустила тільки депутацію безробітних, зложену з 5 осіб. Депутація була у премієра пів години. По розмові з премієром вона заявила представникам преси, що не має їй що зарапортувати, але в конференції вдоволена.

Подібні демонстрації безробітних були також в Шеффілд і в Менчестер.

НІМЕЦЬКІ СТРАТИ НА ШЛЕСКУ.

БЕРЛІН, 13. жовтня. — Через поділ Горішнього Шлеска Німці поносять велику страту.

З 67 копалень угля Поляки дістануть 43. Німецька продукція угля тепер сягає з 31 мілїонів тон на 11 мілїонів тон. Таксамо Німці стратять майже всі копальні цинку, олова і сірки.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents the copy.

ONE YEAR	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницю.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.7

ПЕРЕДПЛАТА
Поодиноке число три центи.

За зміну адреси належить платитися 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише за т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПРО АТЕНТАТ У ЛЬВОВІ.

АТЕНТАТ БУВ ЗВЕРНЕНИЙ ПРОТИ ЛЬВІВСЬКОГО „ВОЄВОДИ" ГРАБСЬКОГО.

(З львівського дневника „Український Вістник" з 28. вересня 1921).

ПЕРШІ ВІСТИ.

В неділю дня 25. вересня с. р. коли то по обіді в львівському ратуші, улаштованому міською радою в честь начальника польської держави Пілсудського, останній в товаристві львівського „воєводи" Грабовського всідав до самоходу, з юрби зібраного народу впали три стріли, звернені в напрямі воєводи Грабовського. Наслідок стрілів був такий, що Грабовський одержав рани в рамя і ліву руку, причому розбита шиба автомобілю зранила йому шию.

По хвилі загального переполоху зібрана публика кинулася на виконавця атентату, що тимчасом стрілив до себе І В БЕЗПРИМІРНИЙ СПОСІБ ЙОГО ЗМАСАКРУВАЛА. Вирвати нещасного з рук розшаліло́ї товпи вдалось поліційним органам щойно по довшій хвилі. ЗБИТОГО І ОКРІВАВЛЕНОГО ДО НЕПІЗНАННЯ ЗАНЕСЕНО НА ПОЛІЦІЙНУ ІНСПЕКЦІЮ. Тут виявилося, що виконавцем атентату є Степан Федак, двайцятилітній син заслуженого українського діяча д-ра Степана Федака.

Помимо сильного упливу крови і горячки казав він покликати командата поліції Лукомського, якому заявив:

„ПРОШУ СКАЗАТИ НАЧАЛЬНИКОВИ ПОЛЬСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ПІЛСУДСКОМУ, ЩО Я НЕ СТРІЛЯВ ДО НЬОГО; Я ХОТІВ УБИТИ ВОЄВОДУ ГРАБОВСЬКОГО ЗА ВСЕ ТЕ, ЩО З НАМИ ВИРАБЛЯЮТЬ".

УРЯДОВИЙ КОМУНІКАТ.

ПАТ комунікує

В хвилині, коли начальник держави Пілсудський по обіді, улаштованім на його честь, всідав до автомобілю з воєводою Грабовським, зміж товпи упало 3 стріли в напрямі автомобілю. Одна з куль ранила „воєводу". Пілсудський вийшов ціло. Виконавець замаху старався четвертим вистрілом позбавити себо життя, але його імила товпа Поляків і на місці важко побили. Поліції ледви удалось пораненого і побитого Федака вирвати з рук розшаліло́ї товпи і відвезти до лічниці.

ДВА ТАБОРИ.

ЗАВВАЖЕНО, ЩО ПО АТЕНТАТІ ТОВПА ПОДІЛИЛИСЬ НА ДВА ТАБОРИ, З ЯКИХ ОДИН НАМАГАВСЯ ЗЛІНЧУВАТИ СТЕПАНА ФЕДАКА, А ДРУГИЙ ОБОРОНЯВ ЙОГО.

Треба завважити, що в перший момент товпі невідоме було походженне людини, котра стріляла.

СТАН ЗДОРОВЛЯ СТЕПАНА ФЕДАКА.

Довідуємось, що Степана Федака відвезено до поліційних арештів при ул. Казимирівській майже непритомного. В ночі він втратив був притомність і відзискав над раном. Около год. 10. передполудням втратив притомність ще раз і до год. 2. передпол. ще не відзискав. ВІН МАЄ ЛЕГКУ РАНУ В ГРУДЯХ ВІД ВЛАСНОГО ПІСТОЛЕТУ, ЯКИМ, ЯК ГОВОРЯТЬ, ХОТІВ ВІДБРАТИ СОБІ ЖИТТЄ, ПОТІМ, ЯК ТОВПА НАКИНУЛАСЯ НА НЬОГО, І ВЕЛИКУ НА ГОЛОВІ, КОТРУ ЗАВДАВ ЙОМУ ШАБЛЕЮ ЯКИЙСЬ ПОЛЬСЬКИЙ ОФІЦЕР. ОКРІМ СЬОГО ВІН ПОКАЛІЧЕНИЙ ВІД ПОБОЇВ ТОВПИ. Тюремний лікар запевнює, що його життю не грозить небезпека і вважає, що втрата притомности є тільки наслідком великого нервого потрясення, ізза чого перші зізнання мусять теж бути дуже баламутні.

ОСОБА СТЕПАНА ФЕДАКА.

Степан Федак є старшим сином д-ра Степана Федака, директора „Дністра". Уродився 1901 року. Маючи 14 літ, вступив 1915 року в ряди Українських Січових Стрільців і брав участь у боях на великій війні, м. і. в бою під Конохами. 1917 р. дістався до Військової Академії. На вістку про листопадовий переворот 1918. р. вернувся з Військової Академії, яко молоденький поручник і взяв участь в перших боях Української Галицької Армії, в рядах 7-ої бриґади. Підчас першого відступу Укр. Гал. Армії в маю 1919 р. виконав славний кавалерійський рейд, похвально записаний у звідомленю Начальної Команди. По переході У. Г. А. поза Збруч був у перших боях проти большевиків тяжко ранених. Видужавши, заходив у нещасній осени 1919. року на тиф. По розгромі Укр. Гал. Армії вернувся у Львів, де підготовлювався до технічних студій.

РЕВІЗІЯ В ДОМІ ФЕДАКІВ.

Около 2 год. в ночі з 25. на 26. вересня відбулася ревізія в домі Федаків. Присутного в їх мешканню Ярослава Чижа на кілька годин приарештовано, але випущено його ще тоїсамої ночі.

РОДИНА ФЕДАКІВ.

В домі Федаків важка тиша. На обличу д-ра Степана Федака рисується біль. Він одначе на око спокійний і його поведенне нашховане великою гідностю. Мати молодого Степана заховується ще спокійнійше, як батько. Вона силкується усміхом привитати нашого співробітника, але в її усміху видніє тяжке горе.

ПОСЛИ РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ.

КАЛЮЖНИЙ, ШУМСЬКИЙ, КУДРЯ.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Відколи большевицький уряд зістав офіціяльно визнаний деякими чужими державами, то закордонних „обльшевицьких кругах почалися розмови й про те, що скоро прийдуть „українські посли". Доки офіціяльного визнання не було, большевики обмежувались лише тим, що посилали закордон „торговельні делеґації" від імени „єдиної Росії". Так, у Берліні досі працювала „торговельна делеґація" Копа, в Італії — делеґація Воровського, в Англії — делеґація Красіна, в Швеції — делеґація Керженцева, в Чехословаччині — делеґація Левицького. Спеціяльних українських відділів при них не було, бо радянська Україна, хоч і самостійна на папері, фактично не має навіть власного міністерства народнього господарства, а цілком підлягає Московському „Совнархоз-ови" („Совєт Народнаго Хозяйства" — Рада Народного Господарства).

Инакше стоїть справа в области політично-міжнародній. Всі свої політичні умови з чужими державами большевики заключають від імени Росії й Радянської України. По суті се така сама порожня формальність, як колишній титул російського царя. Той також підписувався: імператор всеросійський, цар польський, великий князь фінляндський і т. д., і т. д., але то не мало означати, що Польща чи Фінляндія мають якісь особливі права. Большевики, перебравши всі форми царського уряду, перебрали й сю, лише змінили Польщу й Фінляндію на Україну.

Та, зробивши „самостійну" Радянську Україну кольонією Москви, большевики проте не смють чи не хотять скасувати останню тінь її самостійности — її право на власне дипльоматичне заступництво. Формально таке заступництво є для большевиків некорисним, бо **воно змішнює в світі становище України, яко чогось окремого від Росії.** Але большевики добре знають, що посли Радянської України не провадитимуть закордоном власної політики, а слухняно йтимуть за вказівками Москви. А щоб не було ніяких сумнівів і ніяких несподіванок, большевики відповідно підбирають кандидатів на послів Радянської України.

Кого вони справді посилають у широкий світ репрезентувати „самостійну" Радянську Україну? Дотепер маємо вже двох таких послів. Більше зрештою ще й не може бути, бо лише дві держави — Польща й Німеччина — офіціяльно визнали большевиків. Естонія, Лотва й Литва, які також стоять з большевиками в офіціяльних дипльоматичних зносинах, уважаються очевидно занадто малими й незначними, щоб туди варто було посилати ще спеціяльних послів од України. Инша річ — Польща й Німеччина. Се вже „Европа", й тут треба додержати форми. Тому сі обидві держави в найблизчих днях будуть ощасливлені приїздом радянсько-українських послів.

Що-ж то за посли, хто вони й звідки?

До Німеччини послом Радянської Україно призначено дотеперішнього члена большевицької репатріяційної комісії в Варшаві **п. Калюжного.** Щойно довідуюся, що п. Калюжний вже приїхав до Берліну. Від особи, яка його близько знає, дістаю таку його гумористичну характеристику:

„Має понад 17 (сімнайцять!) літ, скінчив три чи чотири кляси хліборобської школи, перечитав усі брошури Леніна й Троцького"...

Далеко більше можна сказати про того радянсько-українського посла, що їде до Польщі. Зветься він **Александер Шумський.** Людина також ще дуже молода, він має вже за собою велике й славне минуле.

Свою громадсько-політичну кареру Шумський почав у 1917 році, коли він збирав на Чернигівщині гроші для Центральної Ради й привозив їх до Київа. Тоді він належав до партії с.-р.

Добувши потрібні звязки, Шумський дістав посаду мандрівного аґента в товаристві Західних Земств. Та недовго він протримався на тій посаді, бо йому сталася прикра „оказія". Мав він у службових справах поїхати до Миколаїва, але не поїхав, а проте подав рахунки й квитки на подорожні витрати. Хоч час був тоді горячий, проте начальники Шумського встигли таки роздивитись, що **рахунки й квитки фальшовані.** Раба Божого тоді взяли за хвіст — та на сонце, себто попросту вигнали зі служби.

Шумському нічого більше не лишалося, як „поліївти", бо то-ж відома річ, що чим менше людина поважає чужу власність, тим більше вона лівіє. Шумський пристав отже до того крила українських ес-ефів, яке стояло „на плятформі радянської влади" (т. зв. боротьбисти). Ставши на тій „плятформі", молодий і спритний чоловяга достоявся до посади народнього комісара освіти в „українськім" кабінеті Затонського.

Як сей комісар освіти, що **сам скінчив тільки низчу школу,** сяв добре й розумне на Україні, се видно з того, що большевики скоро стали його вживати спеціяльно для нищення „гнізд української контр-революції". Ви спитаєте, що має спільного комісар освіти з такими малопоченними функціями? Ну, то одна з таємниць большевицького урядування, якої ми, прості смертні, не можемо збагнути. Досить того, що Шумський на цім полі проявив такі здібности, які цілком забезпечили йому дальше процвітання в комуністичнім раю.

Першим етапом його славетних подвитів була **Лоптава,** куди його післано було з особливим уповноваженнем — „очистити місто від контр-революційних елементів". Він наповнив місто стогоном і плачем, **вішав і розстрілював,** а при сій оказії не забував і себе, пограбувавши Українців, покараних за контр-революцію, „до останньої подушки". Численні сироти й пограбовані родини ще й нині згадують у Полтаві Шумського проклонами.

За Полтавою пішла **Одеса.** Сюди Шумський прибув саме після того, як большевики „скинули в море" рештки розбитої Денікинської армії. В місті залишилось дуже богато збігців з цілої України. **Шумський нищив їх тисячами.** В числі инших жертв **він тут розстріляв 70 українських громадян,** серед них бувшого українського міністра фінансів Петра Климовича, п. Сіренка з дружиною, пані Комарецьку, п. Герасимовича й відомого українського діяча Петра Дорошенка. Як бачимо, Шумський не робив ріжниці між чоловіками й жінками, розстрілюючи тих і других на засадах повної комуністичної рівности.

За такі безперечні заслуги перед комуністичним інтернаціоналом Шумський удостоївся дістати призначенне закордон. Річ у тім, що большевики випускають закордон або „своїх людей", заслужених перед партією ще з давніх часів, або таких людей, що мають руки в людській крови — щоб не зрадили. Шумський повинен був наперед „заслужити довіре". Він це зробив своїми кривавими ділами в Полтаві та Одесі. Тоді його післали до Риги на чолі української мирової делеґації", яка поруч з російською делеґацією мала переговорювати про мир з Польщею.

У Ризі Шумський вже жив „паном на всю губу", задаючи балі й бенкети й наче відгодовуючись по своїх убогих молодих літах, коли йому доводилось фальшувати рахунки й квити, щоб розжитись на якунебудь мізерну пару сот рублів. Тепер він має грошей повні жмені, осягнувши таким чином своєї життєвої мети — за всяку ціну, бодай через гори людських трупів і річки людської крови, видряпатись туди, де „огні горять, музика грає"...

Нині він дістав ще вище призначенне й сими днями приїздить, або вже приїхав, до Варшави, яко посол Радянської України.

Для повноти картини треба згадати ще про одного панка, що репрезентує закордоном Радянську Україну — правда, не її уряд, а її „удержавлену" кооперацію. То пан Кудря, представник большевицької української кооперації в Чехословаччині, юний літами, але вже удосконалений і прославлений на поблі фальшувань і терору. Бувши якимсь дрібним писарчуком в одній українській кооперативній установі в Київі, він знюхався з большевиками, дістав од них потрібні повновласти й **звелів замкнути до вязниць усіх правдивих українських кооператорів,** які ще не підтікали з Київа. Тоді він зфальшував постанову про перехід центральних українських кооперативних установ під заряд радянського уряду, підписався сам під тою постановою титулом, який він ніколи не мав, і ще примусив арештованих кооператорів також підписати постанову, загрожуючи їм у противнім разі розстрілом.

Оттакі то ті люде, що репрезентують і будуть репрезентувати закордоном Радянську Україну. Та хиба не з таких самих людців складається й цілий оперетковий уряд Радянської України? Який уряд, такі й репрезентанти.

Берлін, 1. жовтня.

Радянин.

МИР.

Нам снився мир. Мов у неділю
Хлопчина в чистім, сяєвім білю,
З обличчям всміхненим ласкаво
Здалека надбігає жваво.

Куди пройде—там пахне квіття,
Зеленим листєм криють віття,
Хвилює жито і пшениця,
І сонце сяє, мов сміється.

А на кого він оком гляне,
В душі, мов від студений тане,
Мов хмари вітер геть розвіє
Сіяє радість і надія.

І братолюбіє і згода,—
І від народа до народа
Лунає слово повне туги
І повне ласки: „Браття! Други!"

Нам снився мир. Снився так чудово,
Що не змалює людське слово.
Збудились: „мир? Га, де він, де?"
Димами, мраками іде

Щось, ніби привид, мов каліка,
Недоносок і недоріка,
З торбини кривда визирає...
Тікай, небоже! Він кусає!

Богдан Лепкий.

ПОКОРИСЬ ПЕРЕД ГОРЕМ ЛЮДИНИ!

Покорись перед горем людини,
Бо вже кривди на світі досить!
Що програми твої і доктрини,
Як нема молока для дитини,
Як нема чим в печі затопить?

Ти на небі показуєш зорі,
На вербі обіцяєш грушки,
Й хочеш, щоб у безмовній покорі
Ждали люде голодні і хворі.
Як ждуть вітру звялі листки.

Побідивши деспота, деспотом
Сам зробився і сів на пристіл.
І гляди: з висоти, як під плотом
Мре любов і як кровю і потом
Піна правди ляга на віл.

Замісць зір,—чорна пітьма докола,
Замісць співу,—горе спину батіг.
Крізь руїну мандрує спровола,
Мов з хреста ізнята, боса, гола
Псіхе,—і знеможена валиться з ніг.

Н. Л.

ПОЗІР, СЕНТРАЛІЯ, ПА., І ОКОЛИЦЯ, ПОЗІР!

В неділю, 16. жовтня б. р. о годині 3-ій пополудни відбудеться в церковній гали

ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ

в справі Східної Галичини. На се віче прибуде з рефератом Др. Л. Мишуга.

Просимо також на се віче всі Українці з околичних місцевостий як: Shenandoah, Mahanoy Plane, Frackville, Marion Heights, Mt. Carmel, Shamokin. Для крупів місця нема!

ЗА ТИМЧАСОВИЙ ВІЧЕВИЙ КОМІТЕТ.
о. Йосиф Бояркуняк — Іван Чепа.

ПЕРША ВИСТАВА УКРАЇНСЬКОЇ ОПЕРИ В УЖГОРОДІ.

Український театр виставить в Ужгороді в найблизчих днях „Запорожця за Дунаєм" С. Артемовського. В головній ролі виступить наш славнозвісний артист Микола Садовський. По партнерюю буде співачка Ольга Дівнич.

БАНДИТИЗМ У ХОДОРОВІ.

Поліція в Ходорові відкрила кривіку бандитів на цвинтарі за містом. Поліція окружила цвинтар. Один з бандитів, Дубаневіч, почав втікати з поміж гробів. Тоді один з жандармів стрілив і ранив Дубаневича в плечі. За иншими бандитами йде пошукування.

DON'T FORGET
AMERICA'S MAKING EXPOSITION
SEVENTY-FIRST REGIMENT ARMORY
34TH STREET & 4TH AVENUE
NEW YORK CITY
October 29th November 12th

НА БОЛІ І ДОЛЯГАННЯ
PAIN-EXPELLER
Торговельна марка Реґістр. Univ. Злучених Держав
ПРИЯТЕЛЬ В ПОТРЕБІ.

ЧИ ЗНАЄТЕ ЯК СТАРИЙ КРАЙ БОРЕТЬСЯ З ЛЯХАМИ?

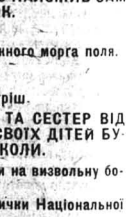

А САМЕ ТАК:

Ляхи присудили наших робітників та урядовців, наші вдови та сироти на голодову смерть і позбавили їх куснику хліба.

Ляхи позамикали українські школи і присудили наш нарід на вічну темноту.

А НАШ НАРІД В СТАРІМ КРАЮ НАЛОЖИВ САМ НА СЕБЕ НАРОДНИЙ ПОДАТОК.

А САМЕ:

Селянин дає фарту збіжа від кожного морга поля.
Швець пару чобіт.
Кравець одно одіння.
Коваль оден плуг, а інший дає гріш.

І ТИМ РАТУЄ СВОЇХ БРАТІВ ТА СЕСТЕР ВІД ГОЛОДОВОЇ СМЕРТИ, А ДЛЯ СВОЇХ ДІТЕЙ БУДУЄ ВЛАСНІ, УКРАТНСЬКІ ШКОЛИ.

Який-же податок зложили Ви на визвольну боротьбу нашого народа?

Чи Ви вже купили Бонд Позички Національної Оборони?

Коли ні, так:

Виповніть цю картку і вишліть її враз з грішми (money-order або чеком) еще нині.

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA, Dept. 2.
1901 Columbia Road, N. W. Washington, D. C.

П. Т. З отсею карткою посилаю на Ваші руки суму $ . . .00, словами . . . . . долярів

як позичку Галицькій Державі. Гроші ці мають бути вжиті Галицьким Урядом, якого головою є Др. Евген Петрушевич, на борбу за визволення Галичини зпід польського панування. Бонд (запис довжний) прошу прислати мені на такий адрес:

В ТЮРМІ.

До арештованого Степана Федака нікого поліція не допускає. Каву, котру йому принесено вранці 26. ц. м., піддала поліція хемічній аналізі. Щойно потім заніс її арештованому який функціонар поліції. Степан Федак передав йому ледви чутним шепотом, що просить о лімонаду і трохи коняку. Коли їх доставлено в тюрму вполудне, управа тюрми відмовилась передати їх арештованому, а якийсь функціонар управи заявив: „По що му ещ даваць? Нех би бил не стшелял?" Управа тюрми зажадала гроший на харі для арештованого, заявляючи, що ніяких харчів до Степана Федака не допустить, бо не має хемічної лябораторії, щоб сі харчі проаналізовувати.

РЕВІЗІЇ И АРЕШТУВАННЯ.

Польські газети доносять, що по атентаті арештовано в товпі д-ра Богдана Барвінського, Людомира Огоновського. Говорять, що передполуднем 26. с. м. відбулось кілька ревізій, про котрі близших даних ще ми маємо.

Дня 26. с. м. о год. 4 досвіта явився поліційний агент в будинку Народньої Торговлі (Ринок ч. 36), жадаючи від портієрки Параски Торби, аби вона впустіла його до мешкання директора Нагірного. Портієрка не впустила агента, заявляючи, що директор Нагірний в тім домі не мешкає. Аж перед 10. год. зявився в бюрі дирекції Народньої Торговлі поліційний агент і візвав дир. Евстахія Нагірного, аби пішов з ним до свого мешкання. По дорозі питався його агент, в яких відносинах він живе з дир. Степаном Федаком. На се відповів Нагірний, що у відносинах дуже добрих. З дальшої розмови вийшло, що ходить йому про сина директора Федака Степана. В домі Нагірного (при ул. Здоровля) перевів агент ревізію і по списанню протоколу відійшов.

Одночасно польські поліційні власти арештували портієрку Параску Торбу і відпровадили до тюрми, мабуть при ул. Яхоничка.

ДОПИСІ

(Дописи проситься писати лише на одній стороні паперу і по можности читкім письмом. Писати треба первом, а не олівцем. Коли в дописи наводиться імена, то лишають їх виразно і правильно, щоби не було непотрібного балакутства. Між поодинокими стрічками лишайте доволі місця, щоби можна було вигідно невідомі слова або лиху стилізацію справити і до друку приладити. Пишіть завсіди щиру правду! І обдурюйте своєї редакції та читачів своєї дописоньки, бо то принесить народови шкоду, а не пожиток. Правдиве імя і назвиско кождого дописувателя (а також його доклада адреса) мусить бути редакциї знані, бо безіменних дописий не береться під розвагу. Хто не підписує своєї дописи своїм правдивим іменем, бо боїться відповідальности, нехай пише правдиве імя і тайні і ніколи та редакциї не зраджує. Як хто не має довіря до своєї редакції, то нехай не висилає до неї ніяких писем. Коли ми віримо своїм дописувателям, то маємо право жадати, щоб і вони нам вірили).

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

Народний рух в нашій громаді.

Якнесь час у нас всьо спало, так як і всюди, але тепер народ будиться зі сну. Пишемо се не для слави, але тому, щоби злохотити Українців по других плейзах до праці.

Недавно заложено у нас Лігу Українсько-Американських Горожан. Ся Ліга відбула вже кілька зборів. З нашої громади вибрано трох делеґатів і збирають підписи на меморіял, який делеґати мають завезти до Вашінґтону, разом з делеґатами з инших плейзів. Зібрано гроші на покритте потрібних на се видатків і розбудженю громаду так, що всі тепер радо купують бонди української позички.

На послідних зборах, 9. с. м., рішено скликати місцеве загальне віче на день 11. падолиста р. р., а як буде можливо, то устроїти протестаційний похід проти поневолення нашої рідної землі Ляхами. На тих зборах ухвалено слідуючі резолюції:

1. Виявляється весь український загал лишити всякі незгоди і сварки, а братися спільно до оборони нашої Неньки України, найперше через заклоно українських бондів, а відтак через закликанє по всіх плейзах Ліги Укр.-Амер. Горожан і бувших жовнірів, з тою цілию, щоби як найскорше скликати загальний всенародний конґрес всіх всякого чинного впливу на американське правительство у Вашінґтоні, щоби воно направило ту кривду, яку зробив бувший президент Вілсон нашому народови, через то, що віддав з злиятами віддав Галичину в ляцькі руки.

2. Взиваються все українське священство подати в сій справі всяку можливу поміч і працювати враз з народом для освободженя Галичини з ляцького ярма.

3. Взиваються урядників Ліги Укр.-Ам. Горожан в Філядельфії, щоби прирішили чимскорше виїзд делеґатів до Вашінґтону і предложили пропозицию всьмо президентови враз із зібраними підписами, а до по сій причині, щоби наша справа могла прийти під обрди ще на тій конференції, яка має відбутися дня 11. падолиста с. р.

4. Висказується обурення і погорду листам „Народній Волі" і „Українським Щоденним Вістям" за їх хрусливу роботу, що йдуть на руку Ляхам і Москалям.

5. Взиваються Український Народний Комітет і Федерацию не задержувати воли в себе грошей, зібраних на поміч бідних вдів і сиріт у старім краю, а вислати їх як найскорше тим, що належиться.

6. Взиваються всі українські громади в Америці, щоби в день 11. падолиста с. р. відбули в себе такі зборі і то тих віч щоби заслали відповідні телеґрами і письма як до уряду американського, так і до представників усіх других держав, які будуть брати участь в конференції вашінґтонській. Притім проситься всі українські часописи, щоби в тій цілі заняли сильну, загальну і неустаючу агітацию між нашим народом.

Браття Українці! Час не стоїть, а братам нашим у старім краю не легко зносити біду, горе і ярмо. Берімся до праці! Поможім їм, чим можемо і як можемо, всі і кождий без винятку. Американські Ляхи через свій леґіон наложили на наш нарід у Галичині кайдани. Ті кайдани маємо полоамити ми, Українці американські. Як сего не зробимо, то осудить нас історія, Бог і нарід.

Увага: Подані наші резолюції всі українські часописи будуть ласкаві передрукувати. Як можливо, просимо подати їх на першій стороні.

ЗА КОМІТЕТ ЛІҐИ УКР.-АМЕР. ГОРОЖАН:

П. Дмитрів, предс.;
Н. Левицький, кас.;
Г. Павлик, писар.

МІЛВОКІ, ВІС.

Хоть не богато, але й то добре.

В неділю, 25. вересня б. р., о 4-тій годині пополудни, тутешні Українці посходились до парохіяльної галі на віче в справі позички національної оборони.

Віче отворив п. Стефан Контун відповідною промовою і візвав присутних, аби вибрали вічевого предсідателя. На внесенє п. Стефана Щурки вибрано одноголосно предсідателем о. д-ра Антона С. Шкваря.

Предсідатель, занявши своє місце, подякував за довіре та покликав на секретарів пп. Тимофія Гр. Стасюка і Теодора Борсука. Дальше предсідатель виголосив коротку але важну промову, в котрій обговорив анексію Галичини до звірячої Польщі та заохотив присутних, аби не тратили надії в побіду, а чим скорійше єднались, бо лише в єдности сила.

По рясних оплесках предсідатель представив присутним запрошеного бесідника, п. П. Новодворського з Шікаґо. Сей бесідник на самім вступі своєї промови висказав велике відволенє з величавої участи громадян на вічу та вражаючими словами пригоолосив ціль своєї присутности (оплески). Дальше шановний бесідник указав, що пора вже і для Українців прийшла, в котрій нам треба доложити всяких змагань, аби увільнитися від національних гнобителів. При сім же обговорив великі трудности для національної оборони. Ця боротьба лише тоді увінчається успіхом, коли поможемо свому правительству під проводом д-ра Евгена Петрушевича. Це правительство проголосило позизку національної оборони і заявляє отверто, що як усі жиючі Українці будуть піддержувати згадане правительство морально і матеріяльно, то певно що побіда довершиться в нашу користь. Не треба нам слухати тих рад, які походять з уст тих людців, котрі не бажають Українцям національної окремішности. Тими людцями є: польські гарбуни, Ленінові та Лейбові крикуни і в многих случаях наші власні „патріоти", котрим не ходить о загальне добро, але о їх особисту користь. Не надіймось від них свободи; не надіймось, аби вони помогли нам скинути ворже ярмо, а берімся всі як оден та покажім, що ми сини козацького роду і можемо оборонити свої права (оплески). Наші браття, Січові Стрільці боролися завзято. Неоден положив своє життє. І як би так кождий син України старався був обороняти свою землю від наїзників, то ми вже давно були би самі свої права, так як має їх Чехія, Сербія і другі маленькі краї. Ми маловірні в нашу силу, яка може побідити всяку перепону, але ми дуже лакомі на добродійні обіцянки. Обіцяв пан кожух і тепле його слово. Більшевики давали волю У країні, давали все, і до сегодня не то що не дали, а ще в тяжшу неволю засадили. Давали землю селянам, а селяни не мають нині що їсти. Це є живий доказ, що вони, ті крикуни, не можуть зробити того, що неможливе. І не зробять та не скують волі України, бо Україна була наша і буде! (Оплески). Щоби бути вільною нацією, ми мусимо організуватись як найскорійше в товариства Січові, закладати свої школи, учитись ремесла і торговлі та розвивати свою культуру. Учіться свого рідного і другого научайте. Поляки мають своє, бо вони були і є зорґанізовані в Соколах. Вони не цураються свого і світ про них знає.

Я тепер спитаюся вас, хто є за тим, аби Січову Орґанізацію збудувати як найславнійшу?

Всі за Січию; ані одного против.

Шановний бесідник, кінчачи свою промову, ще раз заохотив присутних до орґанізації і до закупна бондів національної оборони, хто за кілько може; найменьша сума є так важною як і найбільша, і кождий, хто лише зветься Українцем, хай жертвує на олтар побіди, бо наші братя в старім краю дали що найдорозше. Хай буде Їм вічна память, а ми далі добиваймось волі і слави (оплески).

Предсідатель, вставши, промовив: „Так ви чули, чому ми повинні купувати бонди. Як купуємо, то всі разом купуймо, не оглядаймось як боягузи та не надіймось, аби хтось дав нам волю добровільно. Коли закупимо свої державні бонди, то тимсамим сповнимо свій національний обовязок; а як прийдемо до краю, то не будемо соромитись. На кождих так важних зібраннях ухвалюють і висилають привіт до президента Злучених Держав. Такий привіт і я приготовив".

Цей привіт звучить:

Пане Президенте! Як найсердечнійший привіт засилає до Вас українське загальне зібранє в Мілвокі, Вік., і просить Вас з імени правди уміститися перед Лігою Народів о національні права для Українців у Східній Галичині.

По прочитанню сю резолюцію одноголосно принято і підписано предсідателем та секретарями.

Опісля предсідатель оголосив хвилю на дискусію. Зголосився Михайло Бебер (комуніст).

„Я просив би бесідника — мовив він — вияснити мені справу, яку большевики мали в заборі чи продажі українських територій". Відповідь „Товариш! Ваше питанне є несвідоме. Хотівши висказати те все, чого ви не знаєте, то забере богато часу. Ще хтось бажає?"

Комуніст Бебер: „Я маю ось докази, котрі були оголошені в „Боротьбі" дня 1. січня 1920 р., і я прошу позволити мені їх прочитати".

Читав він ті „докази" 25 мінут, але вони мають такийсамий характер, як і всі большевицькі крикуни.

Не вдоволяючись тим читанням товариш комуніст додав, що не треба бояти позички, бо грішмі свободи не купується, але повстанем.

Відповідь на те все була коротенька, але ясна. П. Новодворський сказав, що то все є безпідставна бесіда, позаяк більшевицьке правительство мало свого представника в Злучених Державах в особі Мартенса, котрий не жив довким духом, а употребляв великі суми. І другі нації мають також свої представництва, то чомуж би і нам, Українцям, не вільно того робити в користь цивілізації. Це затакло рот комуністови і він сів тихо.

Предсідатель: „Хто ще хоче забрати голос?"

„Я хачу спітатися".

Секретар: „Яке ваше чесне імя?

„Фред Лівченко. Я хачу спітатся, яке право має бесідущий абіджать рассейскій рабочій народ?"

Відповідь бесідника: „Я не обіджаю робучого народу, але я говорин, як кождий зрозумів, лише про тих людий, котрі богато кричать, а нічого не роблять. А що ви, вельможний пане, не є Українець, то тимсамим і не розумієте української бесіди. Чи не правда?"

Як дістав чарку і сей, так комуністи вже більше і не обзивались.

Забрав голос п. І. Березовець. Він також дав примір з Поляків, Чехо-Словаків, Ірляндців і Литовців. Тож пора і для нас красше думати та помагати особам здібнійшим до важного діла. І ми в громаді Мілвокі не хочемо слухати пустих крикунів і не будемо слухати їх, а сповнимо свій національний обовязок (оплески).

По сім секр. Т. Гр. Стасюк сказав ось-таку коротеньку промову: „Поважні громадяни, громадянки тай любящі діточки! Хвиля єсть дуже важна, і говорю вам свідомо, що на случай нещасного припадку ніхто нічого нікому ніколи не помі і не поможе довгою бесідою. Коли хто відчуває терпіннє свого ближнього, то помагає йому матеріяльно. Ви кождий розумієте це предложенне і годі вже довше нам слухати кий ринників. Бачимо надто ясно, що ті людці, котрі не говорять про поміч але шкоду, нам не поможуть. Отже ми даваймо, скільки можемо, а їх назвіном зрадниками нашої боротьби о визволенє з накиненого арма (оплески). В імени тов. Богдана Хмельницького закуповується бонди за 50 долярів. Тимомій Гр. Стасюк купує бонд за 5 долярів. Хто слідує?"

Предсідатель сказав, що хто є Українець, той нехай приступає до стола і подає сердечну поміч.

Зложили слідуючі громадяни: Стефан Контун і Іван Березовець по $10; Теодор Борсук, Михайло Стадник, Ст. Щурко, Теодор Танін, Семен Копчак, Петро Фута, Василь Яремчук (Івана), Данило Борищук і Антін Кущакевський по $5.

Зложать пізнійше слідуючі: д-р. Антін С. Шквір і Іван Пунько по $10; Ігнатій Брензей, Николай Петричка і Іван Велитко по $5. — Загальна позичка $155. Гроші вишлеться на адресу українського представництва у Вашінґтоні.

Віче закинчено відспіванєм гимну „Ще не вмерла Україна" а опісля вічевики спокійно та весело розійшлися.

Тимофій Гр. Стасюк, секретар.

ШІКАҐО, ІЛЛ.

Віче в справі українських бондів.

Дня 12. вересня б. р. відбулося віче громади при Ірі ул. в справі національної позички на оборону Галичини. Віче отворив предсідатель п. Н. Николишин, візвавши присутних до спокійного заховування та звертаючи увагу „протипозичкових" панів, аби зволили потерпіти зі своїми „поглядами" до скінчення віча. По вступній бесіді п. Николишин представив вічевикам д-ра Мишугу, котрий в своїй горячій і річевій промові представив положенє Українців під ляцьким ярмом в загарбаній Галичині. Українській селянин і робітник безрадний під теперішну хвилю. Нашим рідним завязано уста і сковано руки. Інтелігенцією й інтелігентнійшими селянами та робітниками „Ляхо-Татари заповняють свої смердячі тюрми. Із завязаними устами та закутими в ляцькі кайданним руками нарід не всилі сам боронитися. Він дивиться за помочию із вні, себто зпоза границь рідної землі. Голос розпуки з ляцьких тюрем і з закріпощених сіл несеться далеко-далеко, де тільки живе український нарід. Сей голос: „Ратуйте ще бодай тепер рідну землю в грабежних кіхтів Ляхо-Татарів! Коли почуваєтесь Українцями, то не жалуйте ніякої жертви на визволенє украденої землі!"

Після д-ра Мишуги забрав голос п. І. Савчук. Се чоловік молодий і повний запалу. Він відкрив перед вічевиками своє щиро українське серце і виявив горячими словами до як найбільшої помочі поневоленій найвиї рідній землі. І він перший, хоч незаможний робітник, зложив позичку в сумі $50.

Відтак промовляв о. Гр. Хомицький, котрий у своїй бесіді звернув увагу панів „протипозичковців", аби вони, коли самі не хочуть зложити позички на рідну землю, не перешкаджали тім, котрим воля рідної землі дорозша над марний доляр. Впрочім кождий чоловік має право зробити зі своїм центом те, що йому подобається, а всяким скупарам зась від того! Рівнож бесідник взивав, аби тепер наразі залишити всякі партійні спори і прийшці, а зєднитися на чисто народній грунті та стати до помочі тим людям, які працюють над визволенєм Галичини з рук Ляхо-Татарів. Коли Галичина визволиться з ворожих рук, то аж тоді прийде скорше злука з Великою Україною.

Слідуючий бесідник, п. Й. Коцовський, промовляв рівнож у справі бондів, почім п. Н. Николишин, яко предсідатель, подякував вічевикам і бесідникам за їх участь і труди.

Вічевикам треба признати, що своїм заховуванєм заслужили на похвалу. Видно, що зрозуміли важну хвилю.

Й. Коцовський, секретар віча.

ТЇХ ПРИКМЕТИ УСУНУЛИ РІЖНИЦЮ ЦІНИ НА ЦИҐАРЕТКАХ

BEECH-NUT CIGARETTES

ХОЧЕШ ЧИ НЕ ХОЧЕШ І МУСИШ ЇХ ЛЮБИТИ!

20 for 15¢

P. Lorillard Co.

КОЛИ ВИБИРАЄТЕСЯ ДО РІДНОГО КРАЮ

так їдьте через свою рідну інституцию АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ БЮРО, найбільшу українську інституцию того рода в Америці з офісами в Ню Йорку і Філядельфії. Шифкарти на всі лінії і найлїпші корабелі. СТАРАННА ОПІКА І ЧЕСНА ОБСЛУГА. Бюро дискретно дає на місци в краю. ПАШПОРТИ ЗДОБУВАЄМО ЛИСТОВНО в кільком днях БЕЗ ЖАДНИХ ПЛОПОТІВ. Ми вам порадимо як ви можете вернутиші назад до Америки і вирабляємо вам потрібні документи даром. В кождій справі що пересилка грошей; спровадженя родини і полагодженє сторонкрайів або американських справ приходить або пишіть до:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, INC.
520 East 6th Street, NEW YORK, N. Y.
322 North 5th Street, PHILADELPHIA, PA.

Ціни шифкарт до Львова: $99, $100 і $1[illegible]

ПРИ ПОВОРОТІ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦІ

нема ліпшого ремесла від автомобільного. Я з краю довголітній і добрий механік і шофер в Америці. Хто вивчиться в нашій школі, тей стане добрим механіком і шофером. Будете нам вдячні по всі часи. Зважте, що наша школа є одною з ліпших в Америці. Уживаєсь до науки всі найновійші модеї автомобілів. Дайні і вечірні курси. Можете заробити 25-35 дол. на тиждень. Просимо заїти до нашого офісу і порадитися з нами. Офіс отворений і в неділі.

Запишіться до нашої школи. — І. Степанюк, інструктор і механік.

Для інформації нам офіс отворений в неділі до 12. т. з пор. Пишіть по каталоґ

ARENA AUTO SCHOOL, 151 W. 54th St., NEW YORK, N. Y.

СТІННІ КАЛЄНДАРІ НА 1922-ий РІК.

В Книгарни Українського Народного Союза в Ню Йорку є кільканайцять родів стінних календарів на рік 1922. Між ними є один, мотиву чисто українського: В середині фотоґрафія Івана Франка, доколо фотоґрафії вінок з рож (гарний взорець до вишивання хрестиком), під вінком календарьом з гр. кат. святами, а те все є обведене рамою (також гарний взорець до вишивання). Сей календар, чи не найкращий зі всіх, буде окрасою кождої української хати. Коштує 25 цнт.,

При закупні більшої скількости даємо гарний опуст.

За $2.00 вишлемо 15 родів Календарів на 1922 рік.

Замовленя, гроші а й запити шліть на адресу:
UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, New York, N. Y.

За заряд Книгарні
ДМИТРО АНДРЕЙКО.

НА ПОЛІТИЧНИЙ СМІТНИК.

(МАЛИЙ ФЕЛЄТОН).

II.

Згадали ми якось польського міністра „фінансів" Стечковского тоже не випадає не згадати і Вітоса, який рівнож полетів на політичний смітник. Годиться його згадати бо наші галицькі браття богато йому завдячують.

Вітос, як відомо, був президентом міністрів в Польщі. Він, Мазур, селянин, що не кидав мазурського жупана ставши навіть так високою рибою. Се був перший і певно послідний президент міністрів в шляхоцькій Польщі, що не носив краватки. І се його найбільша заслуга.

Прийшов він до панування тоді, як „валечні Йонтки" ішли „валечно наперед" з Київа до Варшави. Тоді в Польщі була мода на демократизм, тож і посадили Вітоса на президентський столець, щоби злапати польського хлопа; в додатку і Дашинського встромили в міністри, щоби, мовляв, робітництво не бурилося. Здавалося, що радости Поляків з так „досконалого" вибору людий не коли кінця не буде. Газети польські то прямо цілі гимни писали на честь Вітоса і тої краватки, якої ніколи не носив.

Вітос знав, що колись, як засідали цісарі на престолі, то видавали відозви зи то до „мего польского люду" чи „до моїх народів" чи навіть „до моїх дітий"; тож і Вітос пустив таку відозву до „обивателів і уряжденцкуф". Обивателям пригадував, що „обчизна курчи сен" і її треба ратувати, а урядникам показував, щоби однаково трактували кождого обивателя так в краватці як і без неї. Ну та як звичайно буває, на писанню і скінчилося. — Треба було ратувати обчизну і тут Вітос показався за малим „до вельких інтересуф". Поляк-мане повелося де тільки зачали. Вітос вислухав гірку лекцію за ованторуи на Шаєску; Вітосови пригадали, що „польский архипрельска сходна Мадо-польска" не є польська і Вітос полетів на смітник. А часописи, що так колись одушевлялися ним і його неістнуючою краваткою нині таке виписують: „За правління Вітоса і його міністра Стечковского наша валюта впала до найнизшої, можливої границі, поза якою стоїть тільки нуля; за правління Вітоса доріжня і всі споріднені з нею нещастя виросли до неімовірних розмірів; за правління Вітоса внутрішні відносини були заперечнем принципу горожанського демократизму і свободи; за правління Вітоса положенє в питаннях закордонній політики не покращало а погіршало. Прояв гом року доляр з 800 марок видрапався на 4.000 марок; протягом шести місяців не вважаючи на мирний стан політичні арешти і інтернювання, мілітаризація і льокавт практикувалися так само, як підчас війни; в тім самім часі справа Шлєски, Вильна, Східної Галичини не то не пішли на крок вперед, але погіршилися." Так писав про Вітоса „Напшуд", так судять Поляки. Ми осудили би Вітоса не так страшно, як би не ті „арешти і інтернювання" а я додам, і ті нищення і переслідування наших ще і своїх братів. За се, що польська марка варта стільки, що колись за нежіки Австрії оден паперець до ліплення папіросів або й еще меньше, за се, що справа Східної Галичини не пішла „на перед" і т. д. За се не одного на Вітоса кидати камінням. Ми нічо против того не мали би, як би дальше сиділи в Польщі такі президенти, може би скорше її чорт взяв. — Те не забудемо Вітосови, що він селянин, будучи на такім становищі міг допускати ті катування українських селян, міг дивитися на ті лайдацтва і насильства, які відбувалися в часі його високого-подлого „панованя". Ми незабудемо тому президентови „без краватки", що тисячі таких самих без краватки, лише що Українців, гинули по польських тюрмах, дефензивах і инших інквізиційних спелюнках шляхоцького „політичного досу розпусти" („Курер польскі" називає так Польщу!) Ми не забудемо тому „ясне вельможному" прихильникови „люду" тих всіх безправств, розбоїв, насильств лайдацтв, поповнених на наших братах на усіх загарбаних українських землях.

А се, що Вітос і його боєпаки з воєвудствами старостів, враз із псами гончими з ріжних дефензив, поліцій, „бюр вивядочних" і „кулок" посіли на „кресах" се не пропало, а видасть колись обильні плоди. Наші порахунки еще довго не скінчилися! А вам заплатимо тою самою монетою, якою ви, наїздники, платите нашим братам!

Юрко.

НОВІ КНИЖКИ З КРАЮ,

1. Поза межами болю, дуже інтересне оповіданє з часів світової війни. Написав др. О. Турянський Ціна .....60 цнт.
2. У гостях добре, дома ліпше, історичне оповіданє О. Кониського. Ціна .....70 цнт.
3. Люба-згуба, повість Юрія Федьковича. Ціна .....15 цнт.
4. Сверщок на печі, домашна казка Чарльса Діккенса. Ціна .....25 цнт.
5. Жиди, повість Івана Нечуя-Левицького. Ціна $1.50
6. Чорногора, гуцульска читанка ч. 1. Непередумне письмо для робітного народа під редакциєю др. К. Трильовського. Ціна .....15 цнт.

Замовленя і гроші слати на адресу:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 E. 7th St., New York, N. Y.

Маємо на складі всі шкільні підручники які вживаються в українських школах в Америці. При більшім закупні даємо значний опуст.

За заряд Книгарні
Дмитро Андрейко.

CUNARD-ANCHOR

Найбільші, найскорші кораблі в світі. Найчемнійша обслуга для пасажирів. Місцеві агенти є у місті або в сусідстві.

ДО УКРАЇНИ, ПОЛЬЩІ, ЛИТВИ І ПРИБАЛТИЙСКИХ КРАЇВ ЧЕРЕЗ ГАМБУРҐ:

SAXONIA ..... 29. жовтня
Каюта $145.00. III. класа $100.00.
Такса $5.00

ЧЕРЕЗ CHERBOURG, SOUTHAMPTON, LIVERPOOL & GLASGOW:

BERENGARIA ..... Oct. 20
AQUITANIA ..... Oct. 25
ASSYRIA ..... Oct. 29

Через Англію або Гамбурґ до Данцігу $110.00; Лібави $120.00; Гамбурґу $100.00. Такса $5.00.

ЧИТАЛЕМ ЗА ДАРМО.

Безплатні інформациї і більший тижет на зелізниці на дві особи удїлюємо, аби оглядати наші нові, гарні доми і лоти. На початок потреба лише $25, щоби прийти в посідання власного дому. — Пишіть до:

BUILDING EXTENSION COMPANY, Room 215,
461—8th Avenue, New York City.

Приміть сей купон з своєю докладною адресою, а ми вишлемо Вам дальші інформациї.

Імя і назвиско .....
Улиця .....
Місто ..... Стейт .....

UNITED AMERICAN LINES
JOINT SERVICE WITH
HAMBURG AMERICAN LINE
New York-Hamburg Direct
39 BROADWAY NEW YORK, N. Y.

НАЙЛІПШЕ ПОЛУЧЕНЄ ДО ВСІХ ЧАСТИЙ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЄВРОПИ.

MT. CLAY - - 27. ЖОВТНЯ
MT. CARROLL - 10. ПАДОЛ.
BAYERN - 17. ПАДОЛИСТА

Кораблі відїзджають з Ню Йорку з Pier No. 86, North River, при кінци Вест 46-ої ул.

Каюти в 2, 4, і 6 ліжками на всіх згаданих кораблях. Окремі Цвізиї, гаї для взрєти, гаї зорнисні і просвіжаючі покоїки для умиту по дорожних 3-ої класи.

Для запевнення собі шифкарти пишіть до котрого найбудь агента або

$100 ДО ГАМБУРҐУ, Ціни шифкарт подешевіли. До Кракова $104.75, до Львова $106.00. ПАШПОРТ ВИСТАРАЄМОСЬ ЗАДАРМО. Кубри асекурумо аж до села. Заки вийдете до Ню Йорку возьміть шифкарту до рук, щоби не чекалисьте кілька днів на корабель. Голоситься тільки до п. І. Хоми, упр.

UKR. EMIGRATION BUREAU, INC.
603 Carson Street, S. S. Pittsburgh, Pa.
(В готели Zoglemanna)

$100

ЯКНАЙСКОРШЕ ДО РІДНОГО КРАЮ

МОЖЕТЕ ТЕПЕР ВЖЕ ДІСТАТИСЬ ЛИШЕ ПОСЛІШНО-ПОЧТОВИМИ КОРАБЛЯМИ, ЯК:

Америка і Джордж Вашінґтон,

ПРОСТО БЕЗ ПЕРЕСІДАНЯ ДО БРЕМЕН, РІВНОЖ, СПРОДАЄМО ШІФКАРТИ НА ГАМБУРГ, АНТВЕРП І РОТЕРДАМ, СТИСЛО ПО ЦІНАХ КОМПАНІЙНИХ.

ГРОШІ ДО СТАРОГО КРАЮ

ПОСИЛАЄМО І ВИПЛАЧУЄМО В АМЕРИКАНСЬКИХ ДОЛЯРАХ, ТЕЛЕГРАФІЧНО ДО 3 ДНІВ А ПОЧТОЮ ДО 4 ТИЖНІВ.

Спроваджуємо родини і кревних до Америки

ВСЕЗІХ ПРАВАХ, ПРАВНИХ, НОТАРІЯЛЬНИХ, ЯК ТУТЕШНІХ ТАК І ВАТЕРЛЯНДСЬКИХ, ЗАВТРАТЕСЬ ДО:

STANDARD BANK
AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

НЕБУВАЛА ВИПРОДАЖ СТАРОКРАЄВИХ КНИЖОК

ПО ЗНИЖЕНИХ ЦІНАХ

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ. ЖАДАЙТЕ КАТАЛЬОГА.

СПІШІТЬСЯ З ЗАМОВЛЕНЯМИ.

Ми дістали великий транспорт українських книжок, різнородного змісту, видиних в Київі, Львові, Відню і Берліні і зарядкуємо випродаж по ЗНИЖЕНИХ цінах.

Особливо богатий вибір книжок для дітей. Родичі не пропускайте нагоди в сейчас замовляйте книжки, які вяховають ваших дітей на свідомих і добрих синів і дочок будучого громадянства.

За натальоганя і з замовленнями звертайтесь:

K. BAHREY,
245 COURT STREET. NEWARK, N. J.

Приймаєсь БАНКОВІ ВКЛАДИ. Платимо добрі проценти від Ваших гроший.

ПЕРЕСИЛКИ ГРОШЕВІ до Угорщини і нею занятих територій полагоджуєсь по найнизших цінах денного курсу.

ПЕРЕСИЛКИ В ДОЛЯРАХ. Виплачуємо в готівці долярові відбирателям.

ТИКЕТИ КОРАБЕЛЬНІ продаємо на всі лінії по цінах компанійних.

ЕМІГРАЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ і повновласти для спроваджения родини переводимо з повною докладностю.

MOKRAY BROTHERS BANKERS
150 Second Street Passaic, N. J.

ШІФКАРТИ

продаємо лише по компанійних цінах на всі лінії до Галичини із Галичини і до всіх частий світа.

ПАСАЖИРІВ, котрі їдуть до краю ми стрічаємо на стациях, забираємо їх на вічаї до власного чистого і здорового еміґраційного дому, опікуємо ся їх виживанням, котрі на жадайні також асекуруємо і перетримуємо їх вакуриі безплатно у своїм стороднім аж до дня відїзду корабля.

ПАШПОРТИ вистарамо ся зовсім безплатно.

ГРОШІ посилаємо до всіх місцевостий рідного краю по деннім курсі телеґрафічно, чеками і почтою і дамо за гроші повну ґваранцію. Після доручення гроший даємо оригінальні посвідки від осіб, котрим переслано гроші.

ВСІЛЯКІ старокраєві справи судові і нотаріяльні успішно полагоджує наш нотар.

Тайна у всіх наших справах удіяє совісної поради і дає чесну, скору і точну обслугу найстрашній

УКРАЇНСЬКИЙ БАНКИР
на розі Третої Ейві і 6-тої улиці в Ню Йорку.

HENRY C. ZARO, Banker
39 Cooper Sq. Dt.U. New York

МЕДИЧНА ЛЯБОРАТОРІЯ СВ. МИХАЇЛА

Коли Ви недужі на яку сторну недугу, неміючі на силах, як маєте ревматизм, нечисту кров, сверблячу тіло, катар жолудка, колітер (мідітник), конвульсії (падучу хоробу), кашель, переслуду, внутрішні болі від позвичаня, або коли дбаєте про красу Вашого тіла і покрепуєте ліс на порік волосся, вусів, або для укріплення волосся, поправлення сивого волосся, зродження лиця гарним або взагалі на всі нині недуги, а хочете мати ґварантовану пораду і добру медицину, то опишіть нам зараз Вашу недугу а наші анатоки медицини Вам поможуть. Жадайте катальоґу:

ST. MICHAEL MEDICINE CO., INC.
CARLSTADT, N. J. Dep. D.

ВЕЛИКА ПАРТІЯ УКРАЇНЦІВ

набирається до краю кораблями „Джордж Вашінґтон" 8-го вересня; „Ордуна" 10-го вересня. На цих кораблях даємо вигідні каюти на 2 і 4 людей і окремі для родин. На бажання асекуруємо куфри.

О пашпорти стараємось в коротшім часі.

Гроші пересилаємо до всіх частей світа скоро і найдешевше. Коли хочете ліхіати до краю в товаристві кращих і бути обслуженими чесно, то ще нині шліть завдаток на каюту на одним з повисших кораблів до:

EMIL KISS, Banker
133 Second Ave., New York, N. Y.
Corner 8th Street

З ПІДКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Українська реальна ґімназія в Берегові.

Минулого року говорили ми на сему місці про заснування української реальної ґімназії в Берегові (Берґасці), в якій отворено від разу три кляси (другоповзану і I. — II. кл.). В другому році істнування додано ще дві кляси (III — IV кл), так, що вже була ціла нища ґімназія, які управу під дальше дир. Анд. Азанським (він був заразом і директором мадярської ґімназії), а учило в ній 10 значаних і поличні учителі. Учеників був в кінцем року разом із приватистами 120. З того 80 учеників жило в державному інтернаті, розміщеному у двох будинках, а кольо 30 учеників мешкало по приватних домах, але приходили на хари і науку до інтернату. Оплата в інтернаті не була дикова; ученики платили відповідно до маєткового стану батьків від 10—200 К. місячно. Вся оплата від учеників виносила місячно 9.195 К. і держава доплачувала місячно пересічно 35.000 К. Отсю поміч держави треба з признанням зазначити, бо без неї інтернат не міг би істнувати. Поміщення для інтернату не було одначе відповідне, а що в Берегові трудно знайти лїпше, повстала думка, щоби ґімназію з Берегова перенести до Гута, що було б й відповідніше, бо околиця Гута чисто українська, а в Берегові в значній частині мадярська, через що удержує там уряд мадярську ґімназію. Управителем інтернату був проф. Ом. Бачинський, а префектами проф. Ілія Кульцицький і проф. Андрій Дідик. У правительною кухні й магазину була ґром. П. Бачинська. Праця проф. О. Бачинського була дуже нелегка і тим більше признання належиться йому за неї.

Що до походження, то найбільше число учеників було з бережської столиці (жупи), бо 48, з марамороської 27, з угочанської 24, з ужгородської 5, а з земплинської 6. Що до стану родичів, то набільше дітий було селянських, бо 42 учителів 35, священиків 13, сиріт 14 (між ними 8 по священиках), ремісників 4 ріжних професий 7.

Ґімназія не має ще своїх окремих уладжень, потрібних для науки, тому мусіла користати з кабінетів, музеїв і бібліотеки мадярської ґімназії. Почала одначе засновувати вже й свою окрему бібліотеку: на ціа числила в учительському відділі 495 книжок, а в відділі для учеників 288 книжок. На бібліотеку зібрано при вписах квоту 2.140 К. держава призначила 7.000 К, разом 9.140 К. Коло двох третий тої суми видано ще перед феріями по закупно нових книжок, а решту відложено на пізніще.

Хоч ґімназія мала тільки нищі кляси, то в ній засновано кружок самообразування, до якого належали лїпші ученики III—IV кл., а крім того ученики Україниці у вищих клясах мадярської ґімназії, з яких складалася також управа кружка. На кружка відчитувано, відчити на теми, що цікавили більше учеників, а крім цего читано й пояснювано твори українських поетів.

Дирекція ґімназії звертала також увагу на фізичне виховання молодіжи, яка в погідні дні пробувала в часі пауз постійно на площі позашкільним будинком, де заводили свобідні гри і забави. Раз або два рази в тижні виходила позаз місто на площу забав, де плекала гру мячем і коланою, а крім цего відбувала більші або менші проходи, прогульки та чуплеці. В школі училися обовязково ґімнастики, якої уділяв учитель К. Касалицький, начальник місцевого „Сокола". Брала також участь у праці і вправах товариства „Сокіл", а опісля і в публичних виступах „Сокола" при ріжних святочних нагодах.

Найбільшу трудність мали і професори й ученики зі шкільними підручниками, яких властиво не було. Професори мусіли користатися або галицькими підручниками, або чеськими, а ученики або живим словом, або писаними текстами. Зачуваємо одначе, що вже приготовляють деякі підручники так, що в новому шкільному році повинна бути наука значно улекшена. Шкільна управа повинна одначе при тому уважати, щоби до учебників не вводжено московщини, з якою дуже побиваються деякі аґітатори і навіть завели її у двох ґімназиях в Ужгороді й Мукачеві. Коли московщина не удержалася в Галичині й Буковині і тоді, як мала за собою могутний царат, то тим більше не удержається в Підкарпатській Україні тепер, як вони відірвані від Росії не тільки Галичиною, але й Великою Україною, на якій ніяка сила не зможе уже українських шкіл, від народних до найвищих (університетів) та таких інституций, як: Академія Наук, Академія Мистецтва, Археольоґічний Інститут і т. д. Тай для кого малаби бути та московщина? Для купки учителів і священиків, що зрештою дома балакають по мадярськи? Бо народ говорить досі по-українськи та й дай так буде говорити.

В.

30

WASHINGTON
є осідком Патентового Уряду Зуч. Держав і наша НАЙБІЛЬША українська патентова Канцелярія є тому ЛИШЕ в Вашінґтоні близько Патентового Уряду, щоби залагоджувати Ваші патентові справи особисто як НАЙСКОРШЕ, НАЙДЕШЕВШЕ, НАЙТАНЬШЕ і НАЙЛІПШЕ.

Пишіть А. М. WILSON о цїнах через 30 лїт. ОХ

Пишіть днесь по нашу БЕЗПЛАТНУ українську книжку о винаходах і патентах.

A. M. WILSON, Inc.,
Registered Patent Attorneys
310 Victor Bldg.
WASHINGTON, D. C.

АРЕНДА ФАБРИК В РОСІЇ.

В Ростові і Нахичевані совітська влада здала в аренду 55 фабрик і вугольні копальни в скарнинському районі. Речинець зренди виносить від 1 до 6 літ.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

NEW YORK, N. Y.

Драматично-Співацький Кружок Укр. Роб. Товариства ім. М. Драгоманова в Ню Йорку

відограє

В НЕДІЛЮ, 16. ЖОВТНЯ 1921

В УКР. НАРОДНІМ ДОМІ,
217 Іст 6-та ул., Ню Йорк

СТРАЙК

сценічний образ в 3. діях з життя галицьких хлїборобів, Н. Струтинського.

Початок о годині 7. вечером.

Вступ 65 цент.

ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ ТАНЦІ АЖ ПОЗА ПІВНІЧ!

40-41

PERTH AMBOY, N. J.

БАНДА З ПАСАЖК ПАРОХІЇ СВ. О. НИКОЛАЯ

яка складаєся з 40 членів і

ХОР ПАР. ПЕРТАМБОЙСЬКОЇ

дають на дохід Сиротиня в Фінадельфії

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

В ПЕРТ АМБОЙ В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛИ, 752 СТЕЙТ СТР.

В НЕДІЛЮ, 16. ОКТОБРА С. Р.

Початок точно о годині 5-ій

Місця сидячі по 50 і 35 центів, місця стоячі по 25 центів.

ПО КОНЦЕРТІ БАЛЬ!

Запрошує всіх місцевих і з цілої околиці

37,39,40,41 КОМІТЕТ.

ЩО КОЖДА ЛЮДИНА ПОВИННА ЗНАТИ ПРО ТУБЕРКУЛЬОЗУ (СУХОТИ).

(National Tuberculosis Association).
Шеста стаття.

Як сухотник мусить оберігатись, щоб не заразити здорових.

За відповідним догадом можна зовсім безпечно жити в одній хаті з сухотником і не заразитись самому. Одначе хорий мусить неусипно уважати, щоби не поширити своєї хороби на здорових членів сімї. Як відомо, туберкульоза вдирається в здоровий орґанізм разом з висушеним плюботинем, яке хора людина з своїх грудей викашляла. Тому щоб захоронити здорових від зараження, перший і головний обовязок хорого — сейчас знищити своє плювотиня. Хто знає що в його сухоти повинен все плювати в шматок паперу який сейчас можна і треба сейчас спалити, так щоб другий раз не уживати того самого і, коли треба, взяти другий кусок паперу. Вистарчить який будь папір, що нічого не коштує, але ще лїпше купити в аптиці за двайцять-пять-центів тверду картонову чашку з покришкою і з цілою кулою паперових чашок, щоб туди плювати і виймити та сейчас спалити після того як виплюється. Коли хто мусить уживати сплювачки, повинен кождого ранку налиляти в неї кварту води і лижку чистого карболевого квасу і на другий день виливати в злив або в глубоку яму далеко від хати і присипати добре землею. Окрім того плювачку треба часто чистити й виварити вкинучій воді.

Також важно, щоби кашлаючи хорий закривав собі уста куском паперу або шматкою, які теж після ужиття треба спалити. Миски, скляки, ложки та ножі і проче начиння хорого треба мити все купучій воді і соді і потім чисто витерти. Його рушники, хустки, наволочки і простирадла треба перед пранням виварити.

Коли заміїтається ту хату, де живе сухітник, трба уважати щб не збивати пороху. В хаті не допускати мух і передівсім уважати, щоб вони не сідали на лице та руки хорого, на його хустину і плювачу.

Окрім того, не заражені забезпечать себе від зараження, коли сами будуть глядіти за своїм здоровлєм і силою. Міцний і здоровий орґанізм переможе бацилі сухіт і не заразиться хоробою.

Не годиться оминати сухітників та відсувати від них, так як від хорих віспою чи тифом або від якої иншої наглої небезпеки. Се здоровим не поможе, а хорому зашкодить, моральної його прибиваючи. За відповідним доглядом і увагою імена ніякої небезпеки заразитись, хоби й жити в одній хаті з сухітником.

„НАША ПІСНЯ"

Музичний місячник значе виховати для співолюбного українського громадянства. Перший випуск містить: 1) „Ой мати, москаль у хиті"; 2) „Ой летіла горлиця"; 3) „Гарний хлопець". Хор мішаний. Дуже легонькі і гарні пісні, як раз для початкуючих хорів. Адреса: 41,7

Т. СНОРТІАК,
2234 W. Augusta St., Chicago, Ill.
ЦІНА ВИПУСКА 50 ЦНТ.

Паспорти, шифкарти, справи старокраєві найскорше, найдешевше полагоджує Канцелярія Нотаріяльна. 22вся

T. J. HRYCEK CO.,
329 S. 4th St.
PHILADELPHIA, PA.

УКР. НАРОД. ДІМ, 217-19 E. 6th ST., NEW YORK, N. Y.

В СУБОТУ, 15. ЖОВТНЯ (ОСТ.) 1921 Р.

Т-ВО „РУСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ТЕАТР"

відограє перший раз в Америці

ЛИХА ІСКРА ПОЛЕ СПАЛИТЬ І САМА ЩЕЗНЕ

драма в 5 діях І. Тобилевича (Карпенко-Карий)

Режисер: В. Карпович.

ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ БАЛЬ!

Початок о годині 8. вечір. Вступ 65 центів.

ФАРМИ!

НА ПРОДАЖ — 97 АКРІВ ЗЕМЛІ З ЛІСОМ

в місті Woodbine, N. J., Cape May County, по 12 доларів за акер, 15 мінут ходу від міста, в місті є 6 фабрик. Говоситись успіо або письмо до: 25-

T. J. HRYCEK & CO.,
329 So. Fourth St., Philadelphia, Pa.

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ!

Купуйте при фабриціям місті, де вже є українських фармерів 157. Фарма 55 акрів, 4 корови, 2 коні, всі машини, свині, кури, цілий політок. Ціна $3.200, оплати $1.200. — Фарма 80 акрів, 7 коров, 3 коні, всі машини, кури, свині, цілий політок. Ціна $4.500, оплати $1.700. (По інформації пишіть до: ФИЛИПЧАК, Durhamville, Oneida, N. Y. 28вчс40

ФАРМА 160 АКРІВ,

великий сад, озеро на фарні, з 12 кімнат дім, 12 коров, бик, 2 коні, 400 кур, 6 бекрок, автомобіль, асторчний збір, вози і ціла машинерія. Ціна $4500, готівкою $2.500. Крім тої, фарми маємо много других до продажи по всіх сейтях. 41-46

PISARKO & POKUTNY,
406 E. 5th Street, New York City

A. J. Fulcy
166-7th Avenue
BROOKLYN, N. Y.
Український первородний кравець.
Phone 1797 Sonth.

SANTAL CAPSULES MIDY

СКОРА ПОМІЧ на катар мікурі і теч.

Лекка і усільна.

Кождий капсулка означена MIDY

Стереніться відробіть.

ДР. ІВАН СМІТ
ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

Години урядові: 12-2 попол. і від 6-8 вечер, а в неділі сплта від 10. рано до 2. попол. Телефон Stuyvesant 4496.

Dr. JOHN SMITH, Jr.,
327 E. 17th St. New York, N. Y.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.

Години приняття: від 9. рано до 9. вечер, в неділі до 4. попозудня.
111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

DR. M. SMITH
16 E. 7th ST., NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло Церкви св. Юрія
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Неймодернійші електричні апарати.

БЕЗ НОЖА І МЕДИЦИНИ
Перший Український Хірурократор
ДР. АНДРЕЙ БОРАК
лічить ріжні заразливі хороби так МУЩИН ЯК ЖЕНЩИН
Ню Йорк офіс: 335 E. 18th Street.
Понеділок, середа, четвер, пятниця від 10. рано до 7. веч.
В неділі від 10. до 1.
Ньюарк (Newark) офіс: 3 Belmont Ave. (cor. Court St., коло церкви)
вівторок і суботи від 2-ої попоудни до 7. вечер.

ПРОФ. ДОКТОР ДЕЙЧ
ДОКТОР МЕДИЦИНИ
Лічить особисто з успіхом всякі недуги мущин, женщин і дітий.
Dr. DEUTCH,
229 E. 14th St., New York City.
Tel. Stuyvesant 933.

ДБАЙТЕ ПРО СВОЇ ЗУБИ А ВОНИ БУДУТЬ ДБАТИ ПРО ВАС!
Моя практика обіймає всі роди дентистичної праці. Вигиґлено зуби без болю. Застосуюе X-Ray. Ручні зубні містки. Легкі тижневі сплати.
Dr. A. H. CHAIKIN,
293 E. 5th St., New York City
сотет Avenue ул.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операциї. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
304 — 2nd AVENUE,
между 17-ою і 18. улицею
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 1882 Stuyvesant.

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ.
ЛІЧИТЬ ВСІ ХРОНІЧНІ ЗАСТАРІЛІ СЛАБОСТИ МУЩИН
ЛІКАРСКА ПОРАДА ДАРОМ
Dr. ZINS
110 EAST 16th STREET,
NEW YORK
Год. від 9. рано до 8. вечер,
В неділі від 9. рано до 4. попол.

ПРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НА ПРОДАЖ В ГАЛИЧИНІ В ПОВІТІ ЦІШАНІВ ШІСТЬ МОРГІВ ДОБРОЇ ЗЕМЛІ враз з всіма знаряддями рільничими, забудованя, хата, стодола, свиньник (сад), всі вони є на місци. Продам тано. Голоситися або писати на адресу: Frank Gawlinski, 426 East 16th Street, New York, N. Y. 40-41

Поміщую оголошення на фарму. Від спільника вимагаю 1000 злотих. Хтобі хотів ся цею фармою ся заняти прошу голоситися по близші інформациї до: JOHN NALEPA, Westernville, N. Y. 29вп42

Обіцаю посаду ДЯКОУЧИТЕЛЯ в такій парохії де люди спосібні, щирі і охочі до праці церковно-народної. Бажаючим в околиці Фінадельфії або Ню Йорку. Посаду можу обіцяти від 1. падолиста. ЖЕЛЕЗНЯК Д. YAWORSKY, 155 Grier Ave., Elizabeth, N. J. 33,5,9,1

ДЯКОУЧИТЕЛЬ іспитований, маючий довголітну практику пошукує посади. Ласкаві зголошення прошу слати: Diakouczytel, Box 205, Arnold, Pa. 38-41

Котра парохія потребувалаб учителя тілько діти учити, прошу голоситись: Uebytel, D. D., P. O. New Kensington, Pa. 38-41

Парохія з Ню Брітейн пошукує до кочуителя, котрий мае провадити шкільний спів і дітову школу. Кваліфікований дякоучитель зволить зголоситися листовно до: K. Ridick, 57 Sexton St., New Britain, Conn.

ДМИТРО КАРПНЕЦЬ, син Теодора, з Синевідська Вижного, повіт Сколе, пошукує слідуючих товаришів: Михайла Кіку, Михайла Бірчака, Павла Коваля, Стефана Мицика і Данила Цьмаля, всіх з Синевідська Вижного, повіт Сколе. З огляду, що я нині з иншими братами і Галичини терплю тут страшну і нечувану нужду, виключно за здобутте праве нашому народови, прошу висше згаданих осіб, щоб вони так чемні й мені в тяжких обставинах дечим помогли і дещо написали. Адреса моя так: Dmytro Karpinec, Ukrainskyj Hlas Tabor „D". Vdali Derzavnoi Zemlemerii, Josefstadt, Checho-Slovak Republic, Europe.

НОВИНА!

НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ.

З днем 25. сего місяця отвираємо школу так звану ELECTRICAL BURGLARY ALARM SYSTEM, се є наука обведення електричною системою штору або шапи для забезпечення від злодіїв. Отже спішіться, бо курс триває тілько один місяць. За так короткий час навчтеся доброго і легкого ремесла та станете експертом-механіком.

Просимо зголоситися по близші інформациї межи 6. а 10. год. вечер на адресу: 263 AVE. B., 3-тий фльор, ліва рука до фронту, межи 15 а 16 улицею в Ню Йорку. 35-41

СТІННІ КАЛЄНДАРІ НА РІК 1922 ВЖЕ ВИЙШЛИ З ДРУКУ

На увагу заслугує календар видний в память Ів. Франка, з гарним портретом, в прекрасно образованих в українських мотивах в трех кольорах. ЦІНА 25 ЦНТ. 33-41

Купці, бізнесмени і агенти ґотрі бажають купити більшу скількість, дістають значний опусті. На жадання висилаємо 10 ріжнородних календарів за попереднім надісланем $1.50. Замовлення посилайте на адресу:

UKRAINSKA KNYHARNIA
Im. T. SHEWCHENKA,
168 E. 4th Street, New York, N. Y.

ДЛЯ ВСІХ! Хто купує у нас шифкарту, стараємося о пашпорти безплатно.

Асекуруємо куфри і відставляємо до корабля.

Посилаємо гроші — Виміняємо Либертн Бонди. — Обезпечаємо на житя і від огню. Ізвестности.

Продаємо інтереси, лоти, фарми і доми.

Полагоджуємо справи судові і нотаріяльні.

Інформації даром.

EDWARD PROKOCIMER & SONS,
203 Springfield Ave., Newark, N. J.

СЬОГОДНЯ ВЕЧЕРОМ

напишіть до нас а ми вишлемо Вам пробну лекцію і подрібнесть о ціні ми ґварантуємо зовсім вивчити Вас читати, писати і говорити по анґлійськи. Живучи в Америці Ви повинні мати анґлійський язик, бо без того всі двері є зачинені. Вивчитесь у влассей мови протягом 3 місяців через почту. Пишіть до нас ще нині і прислить 10 цнт. грішми або марками на пересилку. Приймаємо і инвалідські. 05-07

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,
Dept. 46, 525 West 47th St.
New York City.

Вартість ПАТЕНТУ Вартість

Хто може отримати патент і що може бути опатентоване, як також більше пожиточних і цінних інформаций знайдете в мой новоприпущеній винаходові і патентовій книжці, яку висилаю кождому ДАРОМ.

В Вашім вазнім інтересі звертайтеся в справах винаходів до мене.

Marcin Labiner,
Reg. Patent Atty. (R.),
15 PARK ROW, NEW YORK